

Programma 5 | Sport, cultuur en recreatie

Programma 5 | Sport, cultuur en recreatie

Dit programma gaat over vrijetijdsbesteding, zowel door inwoners als recreanten. Er is een goede culturele infrastructuur met verschillende musea en bibliotheken en evenementen. Voor de leefbaarheid van de dorpen is het bestaan van verenigingen essentieel. Sportbeoefening en vrijetijdsbesteding in verenigingsverband zijn daarom wezenlijke onderdelen van gemeentelijk beleid. Het accent ligt op gezondheid, sociale cohesie en participatie.

Kaderstellende documenten

Puur Cultuur – Kadernota cultuurbeleid 2012-2022

Notitie Beleidskeuzes Cultuurnota 2012-2022

Aktualisaasje Frysk Taalbelied – Frysk en Fierder 2014-2018 (actualisatie in 2021)

Subsidieregeling Cultuurpromotie Opsterland 2016

Kadernota sport en bewegen in Zuidoost Friesland 2017-2021

Nota Kansen Benutten 2016-2020

Ontwikkelagenda Leefbaarheid en inclusieve samenleving

Thema Cultuur

Doelstellingen

Het cultureel klimaat draagt bij aan de leefbaarheid van Opsterland

Cultuur draagt bij aan de levendigheid van dorpen en kernen in de gemeente. Voor inwoners en bezoekers van Opsterland is cultuur een zinvolle en prettige vrijetijdsbesteding.

Maatregelen

Openbare bibliotheken dragen bij aan de participatie van onze inwoners aan de samenleving

Wij nodigen de bibliotheek uit om bij te dragen aan de persoonlijke ontwikkeling en verbetering van de maatschappelijke kansen van onze inwoners van jong tot oud. De focus van bibliotheken wordt steeds meer verlegd van het uitlenen van boeken naar het vergroten van de zelfredzaamheid van kwetsbare groepen en het ondersteunen van en bijdragen aan de persoonlijke ontwikkeling van mensen. Met activiteiten als het Digitaal-huis en de Bibliotheek op School draagt de bibliotheek bij aan het bevorderen van taalvaardigheid van kinderen en volwassenen.

Portefeuillehouder: L. de Vries Wethouder

■ **Kwaliteit**

Samen met de bibliotheek willen we de beleidsuitgangspunten voor de komende jaren uitwerken. De voorbereidingen voor een nieuwe subsidieovereenkomst zijn gestart. Daarin maken we vervolgens afspraken over de activiteiten van de bibliotheek die daaruit voortvloeien.

Samen met de museum-besturen willen we onderzoeken op welke wijze we de musea toekomstbestendig kunnen maken.

Voor inwoners en bezoekers van Opsterland is cultuur-toerisme een belangrijke invulling van het toeristisch product dat we aan willen bieden. De musea in de gemeente dragen in belangrijke mate bij aan het verhaal over Opsterland, dat we willen vertellen.

Portefeuillehouder: L. de Vries Wethouder

Startdatum: 21-09-2020

■ **Kwaliteit**

We gaan onderzoeken op welke wijze de organisaties van de musea versterkt kunnen worden en welke rol de musea daarbij zelf hebben en wat verwacht mag worden van de gemeente. De eerste gesprekken daarover zijn gestart en zullen in 2022 vervolgd worden.

Ook gaan we onderzoeken in hoeverre samenwerking in Zuid-Oost Fryslân voor de musea wenselijk en mogelijk is.

Wij stimuleren en faciliteren culturele initiatieven

Wij herzien de subsidieregeling Cultuurpromotie.

Portefeuillehouder: L. de Vries Wethouder

■ **Kwaliteit**

In overleg met het culturele veld is de regeling Cultuur Promotie geëvalueerd.

We volgen de door de gemeenteraad overgenomen aanbevelingen van de Rekenkamer Opsterland over de subsidieregeling Cultuur Promotie op.

Een voorstel voor aanpassingen van de regeling wordt eind 2021 aan de gemeenteraad voorgelegd.

Doelstellingen

Wy wolle de Fryske taal werkenber en tagonklik hâlde

De Fryske taal makket diel út fan ús kultuer. It is van grut belang om it Frysk dêrom in wichtich plak te jaan yn ús deistich libben.

Maatregelen

Wy stimulearje dat ús ynwenners en de meiwurkers fan de gemeente Opsterlân it Frysk spreke en brûke

Portefeuillehouder: L. de Vries Wethouder

■ **Kwaliteit**

Ynwenners wurde útnoege om by kontakten mei de gemeente Opsterlân as se dat wolle safolle mooglik it Frysk te brûken.

De beliedsnota "Frysk en fierder" is yn 2021 aktualisearre. Wy meitsje op basis dêrfan in nij útfieringsplan, wêryn û.o. yn gearwurking meit it primair ûnderwiis it fergrutsjen fan de oandacht foar it Frysk in plak krije moat.

Oan de gemeenteried wurdt ein 2021 in foarstel diene om it beliedsplan "Romte foar it Frysk" fêst te stellen

Thema Toerisme en recreatie

Doelstellingen

We optimaliseren de toeristische mogelijkheden ter versterking van de lokale economie

We bieden ruimte voor de ontwikkeling van de toeristische sector in Opsterland. Dit doen we door in de voorwaardenscheppende sfeer actief bij te dragen aan het optimaliseren van de toeristische

mogelijkheden binnen Opsterland. Daarnaast verleiden we toeristen tot een meerdaags verblijf in Opsterland.

Maatregelen

Impuls openluchtzwembad Dundelle in Bakkeveen

Wij investeren extra in dit zwembad om het aantrekkelijker te maken. Deze eenmalige extra investering wordt bekostigd uit het budget (incl. reserve) voor recreatie en toerisme, Kansen Benutten.

Portefeuillehouder: A. Postma Wethouder, R. Jonkman Wethouder

Startdatum: 23-07-2018

■ **Kwaliteit**

Met een deskundige en enthousiaste exploitant, klantgericht personeel, een goed onderhouden accommodatie en enkele gerichte aanpassingen kan recreatiecentrum Dúndelle nog lange tijd een belangrijke rol blijven spelen voor inwoners en ondernemers van Bakkeveen en de vele bezoekers van het dorp en de omliggende regio. In 2021 wordt in overleg met de nieuwe exploitant invulling gegeven aan de noodzakelijke aanpassingen.

Toeristen worden uitgenodigd om naar Opsterland te komen en om langer te verblijven in onze gemeente

De vijf gemeenten in Zuidoost-Friesland participeren in de Toerisme Regiomarketing Zuidoost-Friesland (TRZF) om zo de toeristische mogelijkheden binnen de regio Zuidoost-Friesland, en dus ook Opsterland, te versterken.

Het plan van aanpak van de TRZF geeft de positionering aan van Zuidoost Friesland als Het Andere Friesland. De toeristische ondernemers, bewoners, gemeenten en organisaties van Zuidoost-Friesland dragen de regio uit als een fantastische en aantrekkelijke bestemming.

Toerisme en recreatie is in de Regiodeal Zuidoost Friesland een belangrijk verbindend thema.

Portefeuillehouder: R. Jonkman Wethouder

Startdatum: 23-07-2018

■ **Kwaliteit**

We ontwikkelen in regionaal verband een evenementen- en activiteitenprogramma. We organiseren in regionaal verband creatieve (online) campagnes en persreizen.

Varen in de Friese wouden: we gaan de faciliteiten aan de wal verbeteren in regionaal verband

In samenwerking met de Stichting Toerisme Regiomarketing Zuidoost-Friesland verbeteren we het gastheerschap rond de Turfroute.

Portefeuillehouder: R. Jonkman Wethouder

■ **Kwaliteit**

We organiseren ondernemersbijeenkomsten om de onderlinge samenwerking te stimuleren voor het versterken van het gastheerschap langs de Turfroute.

We zetten in op promotie en marketing van de Turfroute en Het Andere Friesland via social media, de website en persreizen. Daarnaast organiseren we routegebonden evenementen en

arrangementen met als thematiek de Turfroute en de historie van de regio Zuidoost-Friesland in de vorm van regionale themaroutes (wandelen, fietsen, varen).

We stimuleren de samenwerking in de toeristische regio De Friese Wouden

De vijf gemeenten in Zuidoost-Friesland dragen bij aan de Stichting Toerisme Regiomarketing Zuidoost-Friesland met als doel de bestemming Zuidoost-Friesland, Het Andere Friesland, met al haar kwaliteiten op de kaart te zetten (marketing) en de gasten in het gebied van goede informatie te voorzien (gastheerschap). Hierbij geeft de rijksbijdrage uit de Regiodeal (onderdeel Recreatie & Toerisme) een belangrijke financiële impuls.

Portefeuillehouder: R. Jonkman Wethouder

■ **Kwaliteit**

De stichting Toerisme Regiomarketing Zuidoost Friesland (voorheen Stichting Toeristisch Netwerk de Friese Wouden) geeft uitvoering aan het door hen opgestelde meerjarenplan 2020-2030, met de positionering 'het Andere Friesland'. Ook voert de stichting een projectplan uit ten behoeve van de Regiodeal, waarin doorontwikkeling van de stichting en het versterken van de ondernemerssamenwerking speerpunten zijn.

We verbeteren de fiets-, ruiter- en MTB-netwerken in regionaal verband

Voor inwoners en toeristen van de toeristische regio Zuidoost-Friesland moet het aantrekkelijk zijn om gebruik te maken van onze routenetwerken.

In regionaal verband gaan we verder met het ontwikkelen en realiseren van een ATB-routenetwerk en een men- en ruiterroutenetwerk in Het Andere Friesland.

Portefeuillehouder: R. Jonkman Wethouder

■ **Kwaliteit**

Er is een uitvoeringsplan gemaakt voor een regionaal ATB-netwerk en een netwerk van men- en ruiterspaden in Zuidoost-Friesland.

We zetten ons in voor het verbeteren van de staat van de fietspaden.

Voor inwoners en toeristen moet het aantrekkelijk zijn om gebruik te maken van de fietspaden in Opsterland.

Portefeuillehouder: R. Jonkman Wethouder

■ **Kwaliteit**

De gemeente sluit een overeenkomst met Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten en de Provincie Fryslân. In 2022 wordt er vervolg gegeven aan het plan om de fietspaden in de omgeving van Bakkeveen/ Wijnjewoude op te waarderen.

Verbonden partijen

De gemeenschappelijke regeling Recreatieschap De Marrekrite voert taken uit op het gebied van waterrecreatie en landrecreatie.

Thema Openbaar groen

Doelstellingen

De openbare ruimte is schoon, netjes, heel en uitnodigend

De openbare ruimte wordt netjes gehouden volgens het beeldkwaliteitsplan 2021-2025.

Maatregelen

De openbare ruimte wordt onderhouden conform het beeldkwaliteitsplan

De openbare ruimte wordt onderhouden volgens het nieuwe beeldkwaliteitsplan 2021-2025

Portefeuillehouder: A. Postma Wethouder

Startdatum: 23-07-2018

■ **Kwaliteit**

De openbare ruimte zal worden onderhouden volgens het nieuwe Beeldkwaliteitsplan. In dit geactualiseerde beleid zijn de kapitaalgoederen op het juiste niveau, is er verbeterde aandacht voor biodiversiteit en burgerinitiatieven. Right to Challenge is hierin opgenomen.

Wateroverlast wordt zoveel mogelijk voorkomen

De afvoer van overtollig water moet op orde zijn in overeenstemming met het Beeldkwaliteitsplan 2021-2025.

De schouwwatergangen worden onderhouden volgens de wettelijke voorschriften van het Wetterskip.

Portefeuillehouder: A. Postma Wethouder

Startdatum: 23-07-2018

■ **Kwaliteit**

Het onderhoud van het rioelstelsel draagt bij aan het tegengaan van wateroverlast.

We faciliteren himmelploegen die vrijwillig zwerfafval opruimen

De gemeente krijgt circa €1,16 per inwoner per jaar (ruim €34.000) om aan het verwijderen van zwerfafval te besteden, conform vastgestelde doelstellingen. Het budget wordt voor een groot deel besteed aan het faciliteren van de himmelploegen en andere vrijwilligers en aan educatie bij de (basis)scholen.

Portefeuillehouder: R. Jonkman Wethouder

Startdatum: 24-07-2018

■ **Kwaliteit**

Het doel is om in alle dorpen actieve himmelploegen te faciliteren.

Doelstellingen

In Opsterland worden de landschappelijke en cultuurhistorische elementen op juiste waarde geschat

Bij ontwikkelingsinitiatieven borgen wij de ruimtelijke en landschappelijke kwaliteit door voor een goede inpassing te zorgen. Hiervoor is een overzichtskaart opgesteld met landschappelijke en groene cultuurhistorische elementen met de mogelijkheden tot bescherming hiervan.

Maatregelen

We inventariseren en beschermen gebiedsdekkend de groene en cultuurhistorische structuren

We gebruiken ter bescherming van landschappelijke en groene elementen/structuren de opgestelde overzichtskaart.

Portefeuillehouder: A. Postma Wethouder, L. de Vries Wethouder

Startdatum: 23-07-2018

Kwaliteit

De overzichtskaart wordt in 2022 verder aangevuld en betrokken bij het opstellen van de omgevingsvisie en het omgevingsplan.

Doelstellingen

We zetten ons in voor de bescherming en de verrijking van de biodiversiteit

Opsterland kan bijdragen aan het vergroten van de biodiversiteit op lokale schaal. Hierbij richten we ons eerst op de openbare ruimte en daarmee het beheer en onderhoud door de gemeente zelf. Bloeiende planten zijn onmisbaar voor insecten. Insecten bestuiven andere gewassen, het fruit wordt gegeten door dieren en deze dieren weer door andere dieren.

Maatregelen

Bij noodzakelijke bomenkap planten wij waar mogelijk en wenselijk nieuwe bomen terug

Wanneer de boven- en ondergrondse ruimte voor het planten van nieuwe bomen in voldoende mate aanwezig is, worden bij noodzakelijke kap één of meer nieuwe bomen teruggeplant. Daarbij wordt gekeken naar ziekte resistente soorten en soorten die de biodiversiteit bevorderen. Ook wordt er mogelijk herplant op andere plekken, als de herplant ter plaatse niet kan.

Portefeuillehouder: R. Jonkman Wethouder

Startdatum: 23-07-2018

Kwaliteit

Dit uitgangspunt is geborgd in het in 2020 vastgestelde Bomenbeleidsplan. Bij projecten en beheerwerkzaamheden is het behoud van de aanwezige bomen het uitgangspunt. In de APV wordt verankerd dat bij noodzakelijke kap herplant van nieuwe bomen aan de orde is. In de Omgevingsvisie nemen we het als "bouwsteen" mee.

We beheren ons openbaar groen zodanig dat de biodiversiteit toeneemt

In de openbare ruimte zijn de potentierijke (groen)gebieden in kaart gebracht. Het gaat om grasvelden, bermen, watergangen en inheemse beplantingen. In overleg met de dorpen kunnen wensen uit een dorp verder worden uitgewerkt.

Portefeuillehouder: A. Postma Wethouder

Startdatum: 23-07-2018

■ Kwaliteit

Sinds 2020 wordt een derde van het areaal gazons extensief beheerd met als doel de biodiversiteit te vergroten. In overleg met de dorpen wordt gekeken waar het openbaar groen diverser ingericht en/of beheerd kan worden.

Verbonden partijen

Een deel van het onderhoud van het openbaar groen wordt uitgevoerd door medewerkers van de verbonden partij NV Caparis.

Thema Sport

Doelstellingen

Wij zorgen voor kwalitatief goede sportaccommodaties die bereikbaar zijn voor iedereen

Met sport en bewegen wordt de gezondheid van onze inwoners bevorderd. Hiertoe ondersteunen wij het verenigingsleven en blijven we de komende jaren meedoen aan de Regeling Brede Impuls Combinatiefuncties en zetten we buurtsportcoaches in binnen het Sociaal Domein. We nemen sportaccommodaties op in het strategisch vastgoedbeleid.

Maatregelen

Wij ontwikkelen een nieuwe sportaccommodatie in Gorredijk/Kortezwaag met ruimte voor topsport

Binnen het Mienskipinitiatief rekent men aan de investerings- en exploitatiebegroting van SOC Kortezwaag. De Mienskip heeft aangekondigd hiervoor een voorstel in te dienen bij de raad. Daar waar eerder de plannen voor De Skâns mee werden genomen in hetzelfde proces heeft het Mienskipinitiatief aangegeven deze nu los te koppelen. Voor de ontwikkelingen van De Skâns zal een separaat voorstel worden ingediend.

Portefeuillehouder: A. Postma Wethouder

■ Kwaliteit

Een stichtingsmodel vormt de basis voor de investerings- en exploitatiebegroting van SOC Kortezwaag. Het Mienskipinitiatief heeft aangegeven dat ze in het derde kwartaal van 2021 verwachten het voorstel in te dienen bij de raad.

Beleidsindicatoren

		Opsterland		Nederland	
Beleidsindicatoren	Eenheid	2016	2020	2016	2020
Niet sporters	% Niet sporters	50,9%	*	48,7%	*

* voor deze periode zijn (nog) geen cijfers bekend (gemaakt).

Bron: www.waarstaatjegemeente.nl - Deze tabel wordt elke vier jaar geactualiseerd.

Wat mag het kosten

Mutaties in de reserves worden verwerkt in programma 0 maar niet alle reserves hebben betrekking op programma 0. Om een juiste financiële analyse per programma te kunnen maken zijn in onderstaande tabel de mutaties van programma 5 reserves meegenomen.

x €
1.000

Exploitatie	Realisatie 2020	Begroting 2021 (incl wijzigingen)	Begroting 2022	MJB 2023	MJB 2024	MJB 2025
Lasten	6.321	5.839	6.134	5.814	5.751	5.685
Baten	436	271	427	232	232	232
Saldo voor bestemming	-5.885	-5.568	-5.706	-5.581	-5.519	-5.453
Mutaties reserves						
Lasten	-	-	-	-	-	-
Baten	55	146	125	125	125	125
Saldo na bestemming	-5.830	-5.422	-5.581	-5.456	-5.394	-5.328

Specificatie per taakveld

x € 1.000

Specificatie	Begroting 2021	Begroting 2022	Mutatie begroting 2021/2022
Saldo per taakveld			
5.1 Sportbeleid en activering	-100	-103	-3
5.2 Sportaccommodaties	-1.036	-1.159	-123
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	-345	-345	-0
5.4 Musea	-68	-68	-
5.5 Cultureel erfgoed	-4	-4	-
5.6 Media	-599	-593	6
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	-3.416	-3.433	-17
Saldo voor bestemming	-5.568	-5.706	-138
Stortingen reserves			
Totaal stortingen reserves	-	-	-
Onttrekkingen reserves			
Recreatie en toerisme	125	125	-
Onttrekking AR vrije deel tbv Essentaksterfte	21	-	-21
Totaal onttrekkingen reserves	146	125	-21
Saldo na bestemming	-5.422	-5.581	-159

Toelichting op de financiën

Het saldo op dit programma is in 2022 € 159.000 nadeliger dan in 2021.

Taakveld 5.1 Sportbeleid en activering geeft in 2022 een nadeel van € 3.000 ten opzichte van 2021.

De mutatie betreft een overig posten van € 3.000 nadelig.

Taakveld 5.2 Sportaccommodaties geeft in 2022 een nadeel van € 123.000 ten opzichte van 2021.

In 2022 zijn de kosten voor sportaccommodaties € 92.000 hoger dan in 2021 door een verschuiving van zwembad Dundelle van programma 6 naar programma 5. In programma 6 geeft dit een tegengesteld effect. De doorberekening van de personeelslasten geeft een nadeel van € 20.000 en de doorberekening van de rentekosten geeft een nadeel van € 9.000. De overige posten zijn € 2.000 nadelig.

Taakveld 5.6 Media (Bibliotheken) geeft in 2022 een voordeel van € 6.000 ten opzichte van 2021.

De doorberekening van de personeelslasten geeft een voordeel van € 8.000. De overige posten zijn € 2.000 nadelig.

Taakveld 5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie geeft in 2022 een nadeel van € 17.000 ten opzichte van 2021.

De kosten voor onderhoud openbaar groen zijn € 91.000 lager dan in 2021. In 2021 waren kosten voor de kap en herplant van zieke essen geraamd op € 91.000, bestaande uit een incidenteel budget uit de begroting 2019 € 70.000 en een resultaatsbestemming van € 21.000. In 2022 is dit incidentele budget niet meer geraamd, dat geeft een voordeel. Het effect van de resultaatsbestemming wordt geneutraliseerd in de reserves. De afschrijvingslasten van het materieel binnen het groenbeheer zijn gestegen met € 20.000, dit geeft een nadeel. De doorberekening van de personeelslasten geeft een nadeel van € 75.000, de doorberekening van de rentekosten geeft een nadeel van € 13.000.

De mutatie in de reserves wordt toegelicht in taakveld 5.7.